

TANULÁSI STRATÉGIÁK ÉS TANULÁST MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK

Elnök: **Habók Anita**

SZTE Neveléstudományi Intézet

A NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK ÖSSZEFÜGGÉSE NÉHÁNY TANULÁSSAL KAPCSOLATOS JELLEMZŐVEL

Habók Anita *, **Magyar Andrea ****

** SZTE Neveléstudományi Intézet*

*** Hódmezővásárhelyi Liszt Ferenc Ének-zenei Általános Iskola*

Kulcsszavak: nyelvtanulási stratégiák; tanulási jellemzők; kérdőíves vizsgálat

A nyelvtanulási stratégiák kutatása az 1970-es évektől egyre intenzívebbé vált, azóta egyre szélesebb kontextusba helyezték, például a tanulási stílussal, az affektív változókkal, a személyiségjellemzőkkel és az attitűdökkel kapcsolatban vizsgálják (pl. Al-Qahtani, 2013; Magogwe és Oliver, 2007; Oxford, 2003; Robinson, 2005; Wong és Nuan, 2011). Kutatásunk célja a nyelvtanulási stratégiák tanulásfelfogáshoz történő kapcsolása volt. Célunk annak feltárása volt, hogy a nyelvtanulási stratégiák milyen kapcsolatban állnak néhány tanulási jellemzővel felső tagozatos (N=1598) tanulók körében. Mérőeszközünk az Oxford (1990) Strategies Inventory for Language Learning (SILL) és a PISA 2000 vizsgálatban használt Tanulási szokások kérdőív volt. Míg a SILL a memória-, a kognitív, a metakognitív, a kompenzáló, az affektív és a szociális stratégiákat fedte le, addig a Tanulási szokások kérdőívől az igyekezet és kitartás, az önhatékonyság, az instrumentális motiváció, a kooperatív és versenyorientált tanulás preferenciájának területe került be mérésünkbe. A tanulók a metakognitív stratégiák igen gyakori használatáról számoltak be, míg a legalacsonyabb a kompenzáló stratégiák használata (52–42%). Az általános tanulási jellemzők területén az instrumentális motiváció volt kiemelkedően magas (83%), míg az igyekezet és kitartás, valamint az önhatékonyság ennél alacsonyabban alakult, 64% volt mindkét esetben. A kooperatív és versenyorientált tanulás preferenciája ennél valamivel magasabb volt (68%). Útvonalelemzésünk során megfelelően illeszkedő modellt állítottunk fel, ami alapján az igyekezetet és kitartást 45%-ban tudtuk magyarázni a kognitív, a memória- és az affektív stratégiákkal, valamint az önhatékonysággal, az instrumentális motivációval és a kooperatív tanulás preferenciájával. Az önhatékonyság megmagyarázott varianciája 31%, amiben a memória- és a szociális stratégiák, a versenyorientált tanulás preferenciája és az instrumentális motiváció hatása mutatkozott. Az instrumentális motiváció esetében csak a metakognitív és a memória mint stratégia használata volt kimutatható. A kooperatív tanulás preferenciája területén a szociális és affektív stratégiák szerepe jelent meg, valamint a memóriastratégiák, és az instrumentális motiváció hatása is megmutatkozott, azonban az összes hatás mértéke alacsony (13%). A versenyorientált tanulás preferenciáját befolyásoló hatások valamivel magasabbak (24%), és az affektív, a memória-, a metakognitív stratégiákból, az instrumentális motivációból, valamint a kooperatív tanulás preferenciájából tevődtek össze. Eredményeink megerősítik azt, hogy a nyelvtanulási stratégiák használata nemcsak a nyelvtanulással áll összefüggésben, hanem a tanulási jellemzőket, a tanulási attitűdöt is meghatározza.